

Z JĘZYKIEM OBCYM „AROUND THE... SCHOOL”

Doskonalenie zdolności językowych
w klasach 4-8 szkoły podstawowej

Materiały szkoleniowe opracowane w ramach projektu „Architekci wiedzy” - szkoła ćwiczeń w Łodzi”, nr POWR.02.10.00-00-3034/20, realizowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

**Szkolenie z obszaru matematyki w klasach IV – VIII dla nauczycieli
Szkoły Ćwiczeń w Łodzi**

**Z JĘZYKIEM OBCYM
„AROUND THE... SCHOOL”
Doskonalenie zdolności językowych
w klasach 4 - 8 szkoły podstawowej**

Autor: Katarzyna Kasprzyk

**Czas trwania szkolenia: 30.04.2021 r. – 21.05.2021 r.
Liczba godzin: 12 godzin**

S P I S T R E Ś C I

Jak zorganizować edukację językową uczniów II etapu edukacyjnego?	4
Strategie uczenia się	4
Strategie uczenia się według Rebeki Oxford	5
Metody i narzędzia wspierające rozwijanie postaw autonomicznych w uczeniu się języków obcych	9
Self - Access Centre (SAC)	9
Logbook	9
Terminarz	9
Learning Journal	10
Europejskie Portfolio Językowe (EPJ)	10
Kompetencje kluczowe w Unii Europejskiej	11
Kompetencje językowe	11
Kompetencje matematyczne	11
Kompetencje informatyczne	12
Umiejętność uczenia się	12
Kompetencje społeczne	13
Kompetencje obywatelskie	13
Uczenie i ocenianie sprawności językowych	14
Nauczanie elementów języka	14
Nauczanie wymowy, rytmu i intonacji	14
Nauczanie pisowni	15
Nauczanie słownictwa	16
Nauczanie gramatyki	16
Nauczanie sprawności receptywnych	17
Rozumienie ze słuchu	17
Czytanie ze zrozumieniem	18
Nauczanie sprawności produktywnych	19
Mówienie	19
Pisanie	20
Ocenianie sprawności językowych	21
Zastosowanie narzędzi TIK podczas uczenia (się) języka obcego	22
Zastosowanie nowoczesnych technologii do prowadzenia odwróconej lekcji – flipped learning	31
WebQuest metodą wykorzystywaną we wszechstronnej edukacji językowej w klasach 4 - 8	32
Podsumowanie	34
Bibliografia	35

Jak zorganizować edukację językową uczniów II etapu edukacyjnego?

Drugi etap edukacyjny stanowi w nauczaniu i uczeniu się języków obcych czas świadomego i ukierunkowanego opanowywania wiedzy i umiejętności językowych. Po okresie zabawy z językiem obcym – piosenek, pacynek, tańca, ruchu przy muzyce, inscenizowanych opowieści – przychodzi moment, kiedy czas na zabawę zastępuje czas na wybranie odpowiedniej strategii uczenia się, określenie – jak najlepiej mi się uczy i jakie sposoby na opanowanie języka przynoszą najlepsze rezultaty.

Tutaj pojawia się niezwykle ważna rola nauczyciela – to on musi tak zorganizować proces edukacyjny, aby każdy uczeń znalazł w nim swoje miejsce. Miejsce, gdzie nie tylko zajrzy w głąb siebie, aby odnaleźć klucz do własnych zdolności językowych, ale także poczuje się na tyle komfortowo i bezpiecznie, aby bez wstydu i strachu przed porażką nabywać nowe, często niełatwe umiejętności.

Strategie uczenia się

Strategiami uczenia się języka obcego określa się działania, zachowania, kroki, techniki i środki, które pomagają w uczeniu się i w rezultacie - w opanowaniu języka obcego w zakresie założonym przez ucznia (Oxford, 1993).

W 1998 roku Cohen zaproponował podział na strategie uczenia się języka obcego i na strategie użycia języka obcego. W tym samym roku Oxford podzieliła strategię na takie, które oddziałują pośrednio lub bezpośrednio na naukę języka obcego (Trendak, 2013).

Omawiane strategię to:

- konkretne zachowania i techniki;
- działania i myśli pomagające rozwiązywać problemy w nauce języka obcego;
- bezpośrednio wpływające na proces uczenia się przez powtarzanie, wykonywanie konkretnych ćwiczeń;
- pośrednio wpływające na uczenie się przez kontakt z językiem - czytanie książek, oglądanie filmów, słuchanie nagrań;
- działania zorientowane na cel główny bądź cele częściowe, wyznaczone przez ucznia. na wszystkich tych płaszczyznach, pamiętając o zmianach ich form aktywności.

Strategie uczenia się według Rebeki Oxford

Rebeka Oxford (1990) wyróżniła dwa ogólne typy strategii:

- strategie bezpośrednie;
- strategie pośrednie.

Zakłada w nich, że jeśli uczniowie będą uczyć się o strategiach, to zwiększą się ich szanse na stopniowe, coraz bardziej świadome wdrażanie tych strategii we własnej nauce języka obcego.

Strategie bezpośrednie

Strategiami bezpośrednimi nazywamy te, które wpływają bezpośrednio na uczenie się uczniów. W ich obrębie wyróżniamy trzy grupy:

Strategie pamięciowe
(pomagają w zapamiętywaniu i przywoływaniu informacji)

Są skuteczne w połączeniu ze strategiami metakognitywnymi – uczą koncentracji i uważności. Strategie pamięciowe są skuteczne również w połączeniu ze strategiami afektywnymi, czyli związanymi z emocjami towarzyszącymi procesom uczenia się

- tworzenie skojarzeń myślowych, umiejscawianie nowych słów w kontekście - anegdota, opowiadanie, rymowanka, grupowanie słów w rozmaitych kategoriach;
- używanie obrazu i dźwięku - stosowanie skojarzeń wzrokowych, tworzenie ilustracji i wizualizacje, budowanie map pamięci, odtwarzanie i porównywanie dźwięków, wymyślanie rymowanek;
- systematyczne powtarzanie i utrwalanie materiału językowego: początkowo od razu po nauce, potem w coraz większych odstępach czasu (np. po 20 minutach, na drugi dzień, po tygodniu);
- zapamiętywanie poprzez działanie, kojarzenie z konkretnymi odczuciami, wykorzystywanie fiszek, gier manipulacyjnych;
- stosowanie mechanicznych technik zapamiętywania (np. używając fiszek na różne, nietypowe sposoby).

Strategie kognitywne
(mają na celu rozwiązanie określonego zadania)

- wykonywanie ćwiczeń - dźwięki, wymowa, pisownia, tworzenie różnych kombinacji zdań, łączenie zdań, powtarzanie, naśladowanie, zapamiętywanie oraz ćwiczenie użycia i rozumienia języka obcego w naturalnych kontekstach:

- rozmawianie z obcokrajowcem, czytanie książek, gazet, artykułów, pisanie listów, maili;
- odbieranie i wysyłanie informacji z wykorzystaniem dodatkowych źródeł, takich jak książki, gazety, słowniki, nagrania audio i wideo;
- analizowanie danych języka obcego - analiza zdań metodą dedukcji, rozbijanie zdań i zwrotów na mniejsze części, porównywanie języka obcego z ojczystym na poziomie dźwięków, wyrazów, zwrotów i zdań, tłumaczenie treści pisanych i mówionych;
- organizowanie wiedzy związanej z językiem obcym - streszczenia, notatki, wizualizacje, rysunki.

Strategie kompensacyjne
(pomagają w używaniu języka pomimo luk i braków w gramatyce i słownictwie)

- odgadywanie znaczenia tekstów słuchanych i czytanych z użyciem wskazówek językowych;
- wykorzystywanie wskazówek niejęzykowych np. mowy ciała;
- pokonywanie przeszkód w mówieniu i pisaniu - używanie gestów i mimiki, omówień i synonimów, zastępowanie nieznanymi słów innymi itp.

Strategie pośrednie

Strategie pośrednie pomagają w zarządzaniu procesem uczenia się języka obcego bez bezpośredniego angażowania do tego procesu samego języka. W ramach strategii pośrednich wyodrębniamy:

Strategie metakognitywne
(wspomagające ucznia w koordynowaniu swojego procesu uczenia się)

- centralizowanie procesu uczenia poprzez utrwalanie i łączenie nowych informacji z już znanymi, koncentrowanie uwagi, unikanie czynników rozpraszających uwagę. Podczas czytania w języku obcym koncentrowanie się na imionach i nazwiskach bohaterów, odłożenie mówienia na później, aby skoncentrować się na słuchaniu;
- organizowanie i planowanie uczenia się;
- ocenianie efektów uczenia się poprzez ocenę umiejętności językowych.

Strategie afektywne
(dotyczą emocji, pomagają radzić sobie z emocjami w procesie uczenia się)

- Obniżanie poziomu lęku - stosowanie różnych metod, dzięki którym można uspokoić się, wyciszyć, odprężyć. Należą do nich: medytacje, techniki relaksacyjne, słuchanie ulubionej muzyki itp.;
- Motywowanie się i zachęcanie do działania oraz budowanie poczucia własnej wartości;
- Podejmowanie ryzyka, bez względu na fakt, iż możemy popełniać błędy;
- Nagradzanie się za wykonanie zadań i osiągnięcie wyznaczonych celów;
- Słuchanie sygnałów własnego ciała, aby zrozumieć i okiełznać emocje;

- Używanie listy kontrolnej, prowadzenie dziennika postępów w uczeniu się języka obcego.

Strategie społeczne
(związane z komunikacją, współpracą, relacjami z innymi)

- Zadawanie pytań, wyjaśnianie, powtórzenia, poprawianie błędów;
- Współpraca z innymi osobami - kolegami na tym samym poziomie oraz z zaawansowanymi użytkownikami języka obcego;
- Współodczuwanie, czyli rozwijanie zrozumienia różnic kulturowych użytkowników języka obcego, dzięki czemu stajemy się świadomi i wyrozumiali dla myśli i uczuć innych osób;
- Rozmawianie o swoich uczuciach.

Nauczyciel powinien posiadać wiedzę o strategiach i rozumieć ich znaczenie w procesie uczenia się, stosować strategie w praktyce, orientować się w trendach, metodach i technikach nauczania języka obcego, a także znać style uczenia się i typy inteligencji wielorakich.

Wiek uczniów jest niezwykle ważnym czynnikiem wpływającym na proces uczenia się, co przedstawia poniższa tabela:

Grupa wiekowa	Czynniki sprzyjające nauce	Czynniki utrudniające naukę
Dzieci	<ul style="list-style-type: none"> • nieograniczony czas wolny; • plastyczność organów wymowy; • spontaniczność, brak obawy przed błędem; • brak lęku przed mówieniem; • skłonność do szybkiego przystosowywania się do nowych sytuacji; • chęć podejmowania ryzyka, aktywność • ufność; 	<ul style="list-style-type: none"> • niewielka trwałość pamięci; • krótkie odcinki koncentracji; • nierozwinięta pamięć logiczna, co uniemożliwia osiągnięcie poprawności gramatycznej; • brak umiejętności czytania i pisania, co nie pozwala na pracę własną; • brak doświadczenia w uczeniu się, co oznacza nieznaną strategię uczenia się.

Grupa wiekowa	Czynniki sprzyjające nauce	Czynniki utrudniające naukę
Młodzież	<ul style="list-style-type: none"> • „pojemność” i trwałość pamięci; • umiejętność koncentracji; • rozwinięta pamięć logiczna; • umiejętność czytania i pisania, co umożliwia stosowanie różnych form nauki; • umiejętność organizacji pracy autonomicznej; • umiejętność oceny własnych wyników w nauce; • doświadczenie w uczeniu się, co oznacza posiadanie własnych strategii uczenia się. 	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczony czas wolny; • lek przed popełnieniem błędu, ośmieszeniem się; • mniejsza skłonność do wchodzenia w interakcje; • eksperymentowanie z językiem; • stosowanie mechanizmu obronnego w sytuacjach odbiegających od wzorców uznawanych przez uczącego się.

Źródło: <http://nf.pl/manager/naucz-sie-uczyc-czesc-II>

W praktyce szkolnej

- Nauczyciel musi mieć świadomość własnego stylu uczenia się i wpływu, jaki ma on na sposób prowadzenia zajęć językowych;
- Uczniowie powinni wiedzieć, że istnieje wiele różnych stylów uczenia się, a nauczyciel powinien pomóc im rozpoznać ten, który jest dla nich najodpowiedniejszy;
- Warto zademonstrować uczniom wiele różnych strategii uczenia się, pozwolić im je wypróbować, a następnie samodzielnie zdecydować, które są dla nich najodpowiedniejsze;
- Warto tak zaplanować rodzaje ćwiczeń i aktywności, by umożliwić uczniom przejście przez wszystkie etapy cyklu Kolba - od doświadczenia, poprzez refleksję i generalizację, do etapu zastosowania i doświadczenia;
- Należy regularnie przypominać i pokazywać uczniom, że istnieją różne sposoby uczenia się języka. Wystarczy zaplanować na tyle urozmaicone zajęcia, aby każdy, niezależnie od preferowanego stylu, znalazł coś dla siebie;
- Należy zachęcać uczniów do samodzielnego poszukiwania źródeł języka obcego i wspierać ich w korzystaniu z nich; a także przekonywać do autorefleksji na temat preferowanych metod uczenia się i ich skuteczności.

Metody i narzędzia wspierające rozwijanie postaw autonomicznych w uczeniu się języków obcych

Postawa autonomiczna ucznia niezwykle wpływa na efektywność uczenia się języka obcego, a co za tym idzie - rozwój jego **kompetencji językowych**.

Self - Access Centre (SAC)

Self - Access Centre to miejsce wydzielone do nauki języka obcego, które może stanowić centrum samodzielnego kształcenia językowego uczniów. W tym miejscu powinny znaleźć się wszystkie potrzebne materiały i urządzenia wykorzystywane w nauce języka obcego: książki w języku obcym, podręczniki, książki z ćwiczeniami, książki do gramatyki, słowniki, nagrania audio i wideo w różnych formatach i na różnych nośnikach. Nie może zabraknąć urządzenia do odtwarzania tych nagrań. W dzisiejszych czasach niezbędnym wyposażeniem SAC powinien być również komputer, laptop, tablety z podłączeniem do Internetu.

SAC powinno być zaplanowane i urządzone tak, aby uczniowie mogli pracować w nim samodzielnie, w parach albo w grupach oraz przyciągać uczniów, którzy chcieliby spróbować nauki na własną rękę. Aby SAC było wykorzystywane jak najczęściej i przez jak największą liczbę uczniów, należy wyczerpująco poinformować o nim uczniów, odwiedzić SAC z nauczycielem i nauczyć się, jak prawidłowo korzystać z materiałów do nauki języka oraz jak używać poszczególnych urządzeń (Harmer, 2003: 208).

Logbook

Logbook to inaczej „dziennik pokładowy” - dziennik podróży ucznia ku poznaniu języka obcego, gdzie wpisuje fakty, wydarzenia i dokonania z procesu nauki owego języka. Może je uzupełniać o własne przemyślenia na interesujące go tematy. Początkowo zapiski te mogą być prowadzone po polsku, później, w miarę opanowywania umiejętności formułowania swych myśli w języku obcym, uczeń może przejść na język obcy.

Terminarz

Prosty książkowy kalendarz może służyć jako terminarz, do którego uczeń wpisuje konkretne cele i zadania ze swojego planu językowego, zaplanowane do realizacji w określonym czasie – na przykład: ilu nowych zwrotów nauczy się w danym dniu i jak często będzie je powtarzał. Mogą znaleźć się tu notatki dotyczące powtórek gramatyki, oglądania programów i filmów lub słuchania audycji obcojęzycznych.

Terminarz jest niezwykle ważnym narzędziem kontrolowania wykonania planu, koniecznego do osiągnięcia aktualnie wyznaczonego celu w nauce języka obcego. Zadaniem nauczyciela jest zachęcanie ucznia do planowania procesu uczenia się, wyznaczania konkretnych celów częściowych, a w miarę upływu czasu, także tych długofalowych, bardziej ogólnych. Dzięki planowaniu uczeń nabywa i rozwija umiejętność efektywnego zarządzania czasem.

Także poszukujący nauczyciel – praktyk może zaprojektować i wykonać samodzielnie własny terminarz, który będzie stanowić wzór i inspirację dla uczniów.

Learning Journal

Pisanie przez ucznia dziennika w języku obcym (ang. learning journal) jest bardzo dobrym i pomocnym narzędziem ćwiczenia postawy autonomicznej. Prowadzenie takiego dziennika ma wiele zalet: z jednej strony pozwala na ćwiczenie umiejętności pisania, formułowania myśli, z drugiej zaś - daje uczniowi możliwość krytycznego spojrzenia na jego indywidualny proces uczenia się języka. Aby zadanie spełniło swoją funkcję, uczeń powinien otrzymać informację:

- jaki jest cel pisania dziennika;
- czy dziennik pozostanie sprawą prywatną, czy będzie możliwość pokazania go kolegom albo nauczycielowi;
- jak właściwie prowadzić dziennik - kiedy go pisać, jak często dokonywać wpisów, na co zwracać uwagę podczas pisania, czym pisać, jakiego zeszytu/notatnika użyć.

Pisanie dziennika powinno rozpocząć się i być ćwiczone podczas lekcji w wyznaczonym do tego czasie, można nawet początkowo zaproponować temat do wpisu.

Europejskie Portfolio Językowe (EPJ)

Europejskie Portfolio Językowe to dokumentacja, która informuje, jakie umiejętności porozumiewania się w językach obcych posiada jego właściciel. Dokumentacja ta podzielona jest na trzy części: paszport językowy, biografię językową i dossier. Europejskie Portfolio Językowe umożliwia jego właścicielowi samodzielną ocenę własnych kompetencji językowych w oparciu o przyjęte przez Radę Europy poziomy biegłości językowej CEFR.

EPJ uważane jest za ważne narzędzie kształtowania autonomii ucznia, ponieważ jego wykonanie i prowadzenie wymaga od ucznia inicjatywy, aktywnego i twórczego podejścia oraz planowego, konsekwentnego i systematycznego działania przez dłuższy okres czasu.

Ponadto:

- motywuje i stymuluje do nauki języka poprzez demonstrowanie dokonywanych postępów;
- ilustruje różnice kulturowe, wynikające z odmiennego języka i uczy szacunku dla mówiących innymi językami;
- zachęca do przejmowania odpowiedzialności za uczenie się języka obcego;
- umożliwia dokonanie samodzielnej oceny stopnia znajomości języka obcego;
- ułatwia podróżowanie po Europie i poza nią;
- zachęca do nauki przez całe życie.

Lapbook

Jest to rodzaj własnoręcznie wykonanej książki, w której uczeń gromadzi wszystko, co dotyczy poznawanego języka. Może tam wpisywać teksty ulubionych piosenek, umieszczać informacje o aktorach, zespołach, piosenkarzach, filmach, wklejać bilety z koncertów czy przepisy kulinarne, notować doświadczenia i spostrzeżenia dotyczące języka.

Zadanie 1

Zaprojektuj w wybranej formie szablon narzędzia wspierającego rozwijanie postawy autonomicznej – Lapbook, EPJ, Learning Journal, Terminarz, Logbook, który mógłby stanowić wzór do uczniowskiego projektu.

Kompetencje kluczowe w Unii Europejskiej

Kompetencje kluczowe to komplet najważniejszych umiejętności, bez których niemożliwe jest kształtowanie pozostałych kompetencji, a zapewnienie możliwości rozwoju kompetencji kluczowych jest w społeczeństwie i edukacji jednym z nadrzędnych zadań.

Kompetencje językowe

Pierwsza kompetencja dotyczy języka ojczystego, a druga z umiejętności to komunikacja w językach obcych.

Należy pamiętać, że oba te warianty przenikają się wzajemnie – językowcy też używają języka ojczystego. Szczególnie w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej używamy go, aby wyrazić sens słów, zwrotów lub zdań, pamiętając, aby jak najczęściej wplatać w tok zajęć zwroty tylko w języku obcym. Nauczyciel powinien zachęcać uczniów, aby zarówno w języku obcym, jak i ojczystym, wystawiali się poprawnie i adekwatnie do sytuacji, w jakiej się znaleźli.

Kompetencje matematyczne

Kompetencje matematyczne obejmują umiejętność rozwijania i wykorzystywania myślenia matematycznego w celu rozwiązywania problemów wynikających z codziennych sytuacji (Uszyńska - Jarmoc, Bilewicz, 2015).

Na lekcjach języka obcego zdarza się nam oczywiście liczyć, ale nie tylko o tę umiejętność chodzi w rozwijaniu sprawności matematycznych. Kompetencje matematyczne obejmują ponadto:

wykorzystywanie myślenia logicznego i przestrzennego oraz prezentacji modeli, wykresów i tabel, nauka liczebników, działań na liczbach, wprowadzanie nazw figur geometrycznych, umiejętność śledzenia i oceniania ciągów argumentów, wyciąganie wniosków. Kompetencje naukowe odnoszą się też do zdolności i chęci wykorzystywania istniejących zasobów wiedzy do wyjaśniania świata przyrody, w celu formułowania pytań i wyciągania wniosków, opartych na dowodach.

Aby umożliwić uczniom rozwijanie owych podstawowych umiejętności, stosowane zadania językowe wymagają kształcenia umiejętności myślenia, obserwacji, porównywania, klasyfikowania informacji, analizowania, interpretowania i wyciągania wniosków oraz oceniania, w tym również świadomego oceniania własnych postępów w nauce.

Bardzo pomocne będzie tutaj zastosowanie następujących form pracy:

- projekty (project - based);
- praca zadaniowa (task - based);
- prezentacje – np.: plakatów;

a także praca w grupach, wycieczki, zielone szkoły, wymiany zagraniczne uczniów itp.

Kompetencje informatyczne

Kompetencja informatyczna to umiejętność sprawnego posługiwania się TIK, korzystania z sieci komputerowej i oprogramowania (Uszyńska - Jarmoc, Bilewicz, 2015). W dzisiejszych czasach umiejętność ta staje się koniecznością.

Rozwijamy kompetencje informatyczne, gdy doskonalimy umiejętności sięgania do nowych źródeł informacji, celowego ich gromadzenia i przetwarzania, a otwarcie na technologię informatyczną i medialną w szkole daje nieograniczone możliwości współpracy uczniów z młodymi ludźmi na całym świecie. W ramach współpracy z klasami za granicą uczniowie mogą tworzyć strony internetowe, pisać blogi, nagrywać filmiki, brać udział w wideokonferencji lub wspólnie prowadzić kampanię społeczną o lokalnym zasięgu. co udoskonali ich kompetencje informatyczne, społeczne i obywatelskie, a także pobudzi do porozumiewania się w obcym języku.

Umiejętność uczenia się

Umiejętność uczenia się to taka zdolność organizowania własnej nauki, aby przynosiła wymierne rezultaty i korzyści (Uszyńska - Jarmoc, Bilewicz, 2015). Jest to również cały zestaw umiejętności, takich jak efektywne zarządzanie czasem i informacjami, gdzie niezwykle istotną rolę odgrywają: wytrwałość, umiejętność motywowania i stawiania sobie celów, reagowanie na przeszkody w procesie uczenia się oraz zdolność pokonywania tych trudności.

Efektem uczenia się jest nabycie wiedzy i rozwój pożądaných umiejętności. To także świadomość preferencji poznawczych i umiejętność doboru strategii uczenia się. Warunkiem niezbędnym

do rozwinięcia tej kompetencji i osiągnięcia celów uczenia się jest motywacja i wiara we własne możliwości, a także umiejętność wzbudzenia w sobie motywacji poznawczej.

W czasie lekcji języka obcego uczniowie często mają szansę doskonalenia kompetencji uczenia się, na przykład poprzez wprowadzanie strategii pamięciowych, takich jak: używanie akronimów, rymonimów, czy techniki loci. Można także zaproponować uczenie się nowych pojęć z wykorzystaniem modelu Frayera, który polega na pogłębianiu zrozumienia problemu, tematu lub terminu przez podanie własnej definicji, tłumaczenia, przykładów poprawnego i błędnego zastosowania.

Kompetencje społeczne

Kompetencje społeczne to orientacja w wydarzeniach społecznych i politycznych, jasne wyrażanie własnych opinii i przekonań, ale też umiejętność przyjmowania opinii innych, współpraca w grupie, a w przypadku sporu: negocjowanie i dochodzenie do kompromisu.

To także dążenie do wywierania wpływu na otaczający świat lub chociaż pełnienie roli lidera w grupie (Uszyńska - Jarmoc, Bilewicz, 2015).

Kompetencje obywatelskie

Kompetencje obywatelskie to zdolność do angażowania się z innymi ludźmi w działania publiczne, a także wykazywania solidarności i zainteresowania rozwiązywaniem problemów stojących przed lokalnymi i szerszymi społecznościami. W ramach tej kompetencji oczekujemy znajomości pojęć: sprawiedliwość, równość, obywatelstwo i prawa człowieka, ale też wiedzy o wydarzeniach historycznych (Uszyńska - Jarmoc, Bilewicz, 2015).

Rolą nauczyciela jest dostarczanie wiedzy na temat procesów społecznych, zasad działania i struktur państwa i Unii Europejskiej oraz odnoszenie się do uniwersalnych wartości i praw człowieka.

Uczniowie mogą zdobywać umiejętności wypowiedzenia się na tematy społeczne, przemawiając w języku obcym, biorąc udział w dyskusjach na zajęciach lub w debatach.

Na lekcjach języka obcego warto propagować przejawianie inicjatywy i przedsiębiorczości poprzez omawianie biografii wynalazców, naukowców, znaczących osób, wprowadzanie elementów języka i pojęć biznesowych, umożliwianie uczniom ćwiczenia umiejętności prezentowania treści, negocjowania, mediacji, kierowania zespołem i innych sprawności wykorzystywanych w pracy zawodowej.

Według Zofii Redlarskiej: „jedną z ośmiu kompetencji kluczowych w uczeniu się przez całe życie jest świadomość i ekspresja kulturalna. Jest ona rozumiana jako docenianie znaczenia twórczego wyrażania idei, doświadczeń i uczuć za pośrednictwem wielu środków wyrazu, w tym muzyki, teatru, literatury i sztuk wizualnych. Wiedza kulturalna obejmuje świadomość lokalnego, narodowego i europejskiego dziedzictwa kulturalnego oraz jego miejsca na świecie”. (Redlarska, 2013: 175–176).

Wspomniane umiejętności wyrażają się poprzez wrażliwość i przyjemność płynącą z odbioru dzieł sztuki. Na lekcjach języków obcych możemy kształtować tę kompetencję poprzez realizację projektów, konkursów i festiwali poświęconych tradycjom własnego narodu oraz krajów nauczanego języka.

Zachęcamy też uczniów do czytania dzieł literackich w wersji oryginalnej lub uproszczonej, oglądania filmów, poznawania dzieł kultury i przygotowujemy ich w ten sposób do rozumienia wartości w różnych kontekstach kulturowo-społecznych i społecznościowych.

Zadanie 2

Wypisz z Podstawy Programowej po 2 treści, których realizacja pozwoli na kształtowanie kompetencji kluczowych.

Uczenie i ocenianie sprawności językowych

Nauka języka obcego wymaga kontaktu z wypowiedziami w danym języku. Uczeń słucha, czyta, ogląda, analizuje, przyswaja. Rolą nauczyciela jest taka organizacja procesu edukacyjnego, aby dziecko miało szansę „zanurzenia się” w języku obcym, aby zewsząd otaczały je bodźce, które pobudzają motywację i chęć uczenia się. To nauczyciel, dostarczając modele i treści, tworzy fundament, na którym powstanie uczniowski potencjał językowy.

Nauczanie elementów języka

Nauczanie wymowy, rytmu i intonacji

Podstawowym kryterium i celem nauczania wymowy jest komunikatywność, czyli zrozumiałość wypowiedzi, i dotyczy to zarówno wypowiedzi w języku obcym, jak i ojczystym. Dlatego tak ważne jest zwracanie uwagi na sposób, w jaki uczniowie wypowiadają się podczas lekcji i dostarczanie im prawidłowych wzorców brzmieniowych poznawanych słów i fraz. Tutaj bardzo istotną kwestią jest to, aby uczeń usłyszał i zauważył różnicę między wypowiedzianymi przez inne osoby dźwiękami, aby w końcu zastosować prawidłowe dźwięki we własnych wypowiedziach.

Podobnie wygląda kwestia uczenia akcentu wyrazowego i zdaniowego – nauczyciel musi przede wszystkim pozwolić uczniom usłyszeć, gdzie pada akcent, a także pokazać to w postaci graficznej – wyróżniając akcentowaną sylabę w wyrazie lub wyraz w zdaniu.

Mówiąc o akcencie zdaniowym należy pamiętać o rytmie oraz słabych i mocnych formach wyrazów, które także opanowywane są poprzez ćwiczenia w słuchaniu i powtarzaniu.

Intonacja, czyli inaczej linia melodyczna zdania, opanowywana jest tak jak powyższe poprzez słuchanie i dlatego niezwykle istotną sprawą jest dostarczenie uczniom prawidłowych wzorców. Jeśli nauczyciel nie czuje się ekspertem, może wykorzystywać nagrania dostarczane przez wydawnictwa oraz zamieszczane na stronach internetowych poświęconych edukacji językowej. Dobrym rozwiązaniem jest także oglądanie fragmentów obcojęzycznych filmów i filmików instruktażowych, przemówień, prezentacji, reklam itp.

Zasady nauczania wymowy, rytmu i intonacji (Komorowska, 2009: 145-146)

Zasada 1 – Nauka prawidłowej wymowy jest ściśle uzależniona od kontaktu z dobrym wzorem

Zasada 2 – Efektywność nauki wymowy jest zależna od stopnia osłuchania się z brzmieniem języka obcego

Zasada 3 – Nauka produkcji musi być poprzedzona trenowaniem recepcji

Zasada 4 – Opanowanie właściwej wymowy jest funkcją liczby powtórzeń

Zasada 5 – Ponieważ lęk przed popełnieniem błędu jest silnym bodźcem hamującym, należy stosować częste powtórzenia chóralne

Zasada 6 – Zadbanie o pełną precyzję wypowiedzi w chórze nie jest możliwe, dlatego po ćwiczeniach chóralnych należy przejść do powtórzeń indywidualnych

Zasada 7 – Sprzymierzeńcem nauczyciela jest wszelkie ułatwianie pracy – rysunki, klaśniecia, wyraźne konteksty itp.

Nauczanie pisowni

- Graficzny znak wyrazu możemy wprowadzić, gdy zostanie przez uczniów opanowana forma dźwiękowa. W przeciwnym razie doprowadzimy do tego, że dzieci będą wypowiadać wyrazy tak, jak się je pisze;
- Pisownia wyrazu powinna być trenowana wtedy, gdy uczeń zetknął się już z jego graficzną formą, czyli kiedy opanował wypowiadanie i odczytywanie danego wyrazu lub zwrotu;
- Naukę poprawnej pisowni prowadzimy rozpoczynając od odwzorowywania, a dopiero później przechodząc do samodzielnego zapisu;
- Pisownię trenujemy jako naukę prostego zapisywania, a nie element twórczego pisanie w języku

- obcym;
- Podajemy proste i zrozumiałe reguły zapisu, np. końcówki w liczbie mnogiej;
 - Utrwalanie pisowni nadaje się znakomicie do pracy własnej, dlatego tego typu zadania warto przesuwać do pracy domowej;
 - Naukę pisowni dobrze wspiera sprawność czytania, przypominając kształty graficzne wyrazów.

Warunkiem powodzenia nauki pisania jest zachowanie zasady wcześniejszego wprowadzania języka mówionego niż pisanego oraz zasada stopniowania trudności.

Nauczanie słownictwa

Nowe słówka to pierwsza rzecz, z jaką stykają się podczas lekcji języka obcego uczniowie. Jest to także dla niektórych rzecz najtrudniejsza do opanowania, ponieważ nie potrafią zapamiętać słów lub nie poświęcają temu zagadnieniu wystarczającej ilości czasu. Należy zdać sobie sprawę z faktu, iż blokada w komunikacji językowej to skutek nieznamomości potrzebnego słownictwa.

Naukę nowego słownictwa możemy prowadzić poprzez:

- Wskazywanie konkretnych przedmiotów;
- Pokazywanie obrazków;
- Ilustrowanie za pomocą gestów, mimiki;
- Podawanie znanych uczniom synonimów i antonimów;
- Objasnienia;
- Definicja;
- Polski odpowiednik (w ostateczności).

Najlepszym sposobem do utrwalenia wprowadzonego słownictwa jest jak najczęstsze powracanie do poznanych słów i wykorzystywanie ich w nowych dla ucznia sytuacjach.

Nauczanie gramatyki

Istotą komunikacyjnego nauczania struktur gramatycznych jest stworzenie takich sytuacji, które wymuszają naturalne użycie ich, oczywiście po wcześniejszym wprowadzeniu i wyjaśnieniu – podaniu zasady. Bardzo dobre wyniki daje swobodna praktyka językowa polegająca na naturalnym porozumiewaniu się z zastosowaniem poznanej struktury gramatycznej. Służą temu m.in.: praca w parach i grupach, sytuacje zabawowe – gry tematyczne, zgadywanki, elementy dramy itp.

Ogólnie rzecz biorąc – nauczanie gramatyki to nauka produkcji językowej poprzez wszelkie aktywności językowe, które dadzą uczniom możliwość zastosowania poznanej struktury gramatycznej w rozmaitych kontekstach i sytuacjach. Należy jednak pamiętać o pewnych zasadach (Komorowska, 2009: 173)

Zasada 1 - Ćwiczenia gramatyczne muszą mieć swój temat i tytuł

Zasada 2 - Ćwiczenia gramatyczne muszą mieć jasno określony cel, klarownie określoną sytuację i zrozumiałą dla uczniów instrukcję

Zasada 3 - Ćwiczenia gramatyczne powinny umożliwiać wielokrotne powtórzenia konkretnego wzoru zdaniowego, ale z określonym, sensownym celem owego działania

Zasada 4 - Ćwiczenia gramatyczne powinny być urozmaicone, zróżnicowane, krótkie

Zasada 5 - Dobre opanowanie materiału gramatycznego gwarantuje zwiększenie samodzielności i aktywności uczniów podczas ćwiczeń gramatycznych

Zasada 6 - Im więcej indywidualnego zaangażowania i wypowiedzi odnoszących się do życia, upodobań, opinii i zwyczajów, tym większa skuteczność nauki gramatyki

Zasada 7 - Uczniowie muszą mieć jasność, czy w danej aktywności językowej stawiamy na poprawność gramatyczną, czy na ogólną komunikatywność

Nauczanie sprawności receptywnych

Sprawności receptywne: rozumienie ze słuchu i czytanie ze zrozumieniem, mają pierwszeństwo w procesie nauki języka obcego. Zanim powiemy lub napiszemy, musimy to usłyszeć lub przeczytać.

Jak sugeruje Harmer, umiejętności receptywne karmią te produktywne (Harmer, 2003: 250), dostarczają tematu, treści i motywacji do formowania wypowiedzi. Sprawności produktywne, umiejętność wypowiedzi pisemnej czy ustnej, są uzależnione od tego, czy uczeń zrozumie tekst, którego wysłuchał lub który przeczytał.

Właśnie dlatego tak ważne jest zapewnienie uczniowi wsparcia językowego przed ćwiczeniem umiejętności produktywnych i upewnienie się, że rozumiał zarówno polecenie przed wspomnianym ćwiczeniem, jak i treści pisane czy wysłuchane przed tym ćwiczeniem. Uczeń musi mieć szansę zrozumieć i adekwatnie odpowiedzieć.

Rozumienie ze słuchu

Pożądane jest, aby uczniowie, nawet jeśli nie mają pełnej kontroli nad gramatyką lub nie dysponują obszernym słownictwem, mogli sobie radzić w sytuacjach komunikacyjnych.

W przypadku słuchania oznacza to, że uczniowie potrafią posługiwać się strategiami rozumienia ze słuchu, są w stanie zidentyfikować istotne i niepożądane informacje, a także wnioskować o ogólnej treści wypowiedzi na podstawie słów, które znają.

Aby osiągnąć ten cel, nauczyciel powinien skupić się na samym procesie słuchania, a nie na jego rezultacie, a dzięki podnoszeniu świadomości samego słuchania i przez wyraźne nauczanie strategii słuchania, pomóc swoim uczniom zarówno rozwijać tę sprawność, jak i wzbudzić poczucie, że przyniesie to efekt w postaci lepszej komunikacji.

Należy jednak pamiętać, że nauka rozumienia ze słuchu powinna w miarę możliwości przybliżyć uczniów do naturalnych warunków codziennej komunikacji. Słuchamy w skupieniu i ze zrozumieniem, gdy:

- Mamy ku temu określony powód;
- Stoi przed nami konkretne zadanie;
- Interesuje nas to, co mówi rozmówca.

Dużą rolę odgrywa tutaj tzw. domysł językowy i orientacja co do ogólnego sensu wypowiedzi. Zadaniem nauczyciela w toku rozwijania sprawności rozumienia ze słuchu jest podjęcie działań, które obejmują:

- Nauczanie elementów języka niezbędnych dla zrozumienia ogólnego sensu tekstu;
- Postawienie przed uczniem zadania, które stanie się bodźcem do uważnego słuchania;
- Zapewnienie przejścia do innych sprawności językowych – mówienia, czytania i pisania.

Zwróćmy uwagę, że słuchanie na lekcji może służyć różnym celom. Rola słuchania w kształtowaniu kompetencji kluczowych jest dominująca. Dbając o różnorodną tematykę tekstów, które wykorzystujemy do ćwiczenia słuchania, inspirujemy uczniów do odnoszenia się do rozmaitych obszarów ich wiedzy, możemy wpływać na postawy, a sam fakt usprawniania umiejętności rozumienia ze słuchu zwiększa szanse na skuteczną komunikację, która jest podstawą rozwoju kompetencji.

Czytanie ze zrozumieniem

Ludzie czytają z różnorodnych powodów: dla rozrywki, aby się czegoś dowiedzieć, aby rozwijać się duchowo, bo muszą – lektury. Czytanie stanowi kluczowy element procesu nauczania i uczenia się. Jest także bardzo przydatne w procesie przyswajania języka - dzięki niemu uczniowie są w stanie szybciej opanować nowe słownictwo. Dzięki czytaniu uczniowie nie tylko poznają dzieła literatury, ale także uczą się lepiej pisać, mają więcej do powiedzenia.

Bez względu na język, w którym czytamy, zaczynamy od oceny tekstu poprzez przewidywanie w oparciu o okładkę, tytuł czy przeczytane pośpiesznie fragmenty w celu ustalenia ogólnej struktury znaczeniowej, a następnie wracamy na początek tekstu, by czytać uważniej – czasami nawet po kilka razy – te słowa, zwroty, zdania i akapity, które odpowiadają [...] zainteresowaniom, potrzebom i celom” (ESOKJ, 2003: 91–92). Podczas nauki czytania musimy przede wszystkim zrozumieć mechanizm czytania, tzn. poznać znaki używane w danym języku pisanym, aby zrozumieć napisane słowa, zdania

i w końcu cały tekst.

Gdy uczeń potrafi już czytać na poziomie podstawowym, z każdą chwilą poświęconą na lekturę czyta coraz lepiej.

Aby osiągnąć ten cel, uczeń musi nabyć określone umiejętności takie jak: skanowanie, selektywne przeglądanie, rozumienie ogółu. Z kolei, aby te umiejętności nabyć, niezbędne jest ćwiczenie w połączeniu z ekspozycją na określone treści i zawarte w nich struktury leksykalno - gramatyczne. Nabywaniu biegłości w rozumieniu tekstu pisanego towarzyszy rozwój strategii radzenia sobie z tekstem. Te strategie nabywamy niejako przy okazji, ale nauczyciele języków obcych powinni umiejętnie je wykorzystywać w celu usprawnienia procesu uczenia się.

Praca z tekstem pozwala na rozwijanie i doskonalenie wielu sprawności językowych, do których należą:

- rozumienie ze słuchu czytanego tekstu lub jego fragmentów przez nauczyciela;
- tworzenie pisemnego podsumowania – streszczenia;
- interpretacja i odczytanie intencji autora tekstu;
- poznanie nowego słownictwa wraz z kontekstem jego użycia;
- globalne rozumienie tekstu – umiejętność znalezienia najbardziej istotnych informacji;
- dokładne czytanie ze zrozumieniem.

Jednak najbardziej motywującym aspektem czytania jest umiejętność czytania ze zrozumieniem dla przyjemności, a zadaniem nauczyciela jest przygotowanie ucznia do czerpania przyjemności z czytania i procesu uczenia się. Powinniśmy zachęcać naszych uczniów do takiego właśnie czytania (Harmer, 2003).

Nauczanie sprawności produktywnych

Sprawności produktywne: mówienie i pisanie, pojawiają się dopiero po sprawnościach receptywnych i ćwiczenie ich wymaga od nauczyciela wprowadzenia wielu zabiegów dydaktycznych, które ułatwią uczniowi ich opanowanie.

Mówienie

Zdawałoby się, że mówienie powinno należeć do umiejętności najprostszych, gdyż w języku ojczystym tej umiejętności używamy najczęściej. Jednak praktyka szkolna wskazuje, że sprawia ono uczniom niemało problemów. Mówienie to złożona umiejętność: językowa, pragmatyczna i społeczno - lingwistyczna. To także umiejętność prowadzenia dyskusji i świadomego kierowania nią oraz kompetencja strategiczna umożliwiająca radzenie sobie z trudnościami komunikacji wynikającymi z nieznaności słów i struktur.

Podczas rozwijania sprawności mówienia dążymy do tego, aby wypowiedź była:

- skuteczna informacyjnie;
- płynna i poprawna;
- stosowna w określonej sytuacji.

Podstawowym warunkiem tego, aby uczniowie chcieli wypowiadać się podczas lekcji w języku obcym, jest odpowiednia atmosfera, która obniży uczucie lęku przed negatywną oceną i wstydu przed popełnieniem błędu na forum klasy.

Drugim warunkiem jest zapewnienie bodźca, który zachęci uczniów do wypowiadania się – może to być temat pobudzający ich wyobraźnię, znacząca dla nich sytuacja, potrzeba zdobycia określonych informacji czy chęć wykonania zadania komunikacyjnego.

Ostatni warunek to ułatwienie uczniom zaplanowania treści wypowiedzi, bowiem decyzja dotycząca tego, o czym mówić, dla wielu jest tak samo problematyczna, jak sam proces mówienia. Tutaj pomoże postawienie pytań ukierunkowujących lub sporządzenie planu wypowiedzi w postaci podpunktów czy obrazków.

Pisanie

Pisanie nie jest naturalną umiejętnością człowieka i nie uczymy się jej tak łatwo, jak mówienia. Co więcej, rozwinęło się tylko w niewielu kulturach. A nawet w obrębie tylko jednej kultury poziomy tej sprawności są bardzo różne.

Z drugiej strony, pisanie nie eksponuje uczącego się tak bardzo jak wypowiedź ustna, uwalnia piszących od obaw o popełnienie błędów widocznych dla nauczyciela i kolegów.

Hanna Komorowska widzi w pisaniu doniosłą rolę techniki wspierającej zapamiętywanie nowego materiału językowego (Komorowska, 2009). Może to być związane z specyfiką wielokanałowego przetwarzania treści (Bretzing, Kulhavy, 1979).

Celem ćwiczenia pisania w szkole jest zapewnienie uczniom możliwości przygotowania się do tworzenia różnych tekstów, zwłaszcza w celach osobistych i zawodowych, a także do wyrażania swych opinii i emocji.

Poszczególne formy pisma użytkowego mają swoją specyfikę i należy ich nauczać od początku szkolnej edukacji. Kolejne etapy nauki pisania to:

- pisanie pojedynczych liter i słów;
- przepisywanie zwrotów i zdań;
- ćwiczenia usprawniające pisanie;
- pisanie kontrolowane;
- pisanie swobodne.

Ocenianie sprawności językowych

Ocenianie w klasach starszych rytmu, wymowy i intonacji, czyli elementów języka mówionego to element, który powinien podlegać weryfikacji i poprawie w momencie mówienia. Tak samo wygląda kwestia oceniania gramatyki – jeśli nauczyciel nie zareaguje na błędy pojawiające się w wypowiedziach uczniów, zostaną one zapamiętane i utrwalone, a jeśli pojawią się podczas mówienia na forum klasy, mogą zostać powielone przez innych, którzy potraktują je jako wzorzec.

Jednak należy bezwzględnie pamiętać o tym, że ocena – zwłaszcza bieżąca słowna – nie może przybierać formy krytyki czy nagany. Każda informacja o błędzie musi być traktowana jako chęć pomocy w osiągnięciu biegłości językowej oraz wsparcie w procesie edukacji językowej.

Niezwykle istotną kwestią jest budowanie właściwej atmosfery na zajęciach – tylko uczeń czujący się na lekcji bezpiecznie i swobodnie nie będzie miał zahamowań dotyczących wypowiadania się, a pojawiające się elementy oceny słownej nie będą powodowały efektu zamknięcia się czy wycofania.

W nauczaniu języka ważne jest, kto dokonuje oceny błędów (Komorowska: 2009). Poprawa błędu przez nauczyciela ma te zalety, iż:

- jest właściwa merytorycznie;
- jest natychmiastowa;
- jest wyraźnie słyszalna i zauważalna dla wszystkich uczniów;
- jest szybka i ekonomiczna z punktu widzenia czasu lekcyjnego.

Poprawa błędu przez innych uczniów:

- angażuje całą klasę;
- skłania uczniów do przysłuchiwania się wypowiedziom kolegów;
- stymuluje aktywność i myślenie wszystkich;
- zwiększa partnerstwo klasy.

Poprawa błędu przez samego ucznia, czyli tzw. autokorekta jest najkorzystniejsza, jednak musi ona być inicjowana i nadzorowana przez nauczyciela. To on zachęca ucznia do zastanowienia się nad poprawnością i powtórzenia wypowiedzi.

I tutaj pojawia się pytanie: Kiedy sygnalizować pojawienie się błędu?

- W trakcie wypowiedzi – sposób ten przerywa tok myślenia ucznia, hamuje płynność i spontaniczność, a także niszczy gotowość do kontaktu i interakcji. Ogólnie rzecz biorąc – nie sprzyja rozwojowi kompetencji komunikacyjnej, ale jest wskazany w rozwoju kompetencji kompetencji lingwistycznej.
- Po zakończeniu wypowiedzi – pozwala uczniowi dokończyć wypowiedź, bez przerywania i rozpraszania jego uwagi, jednak powoduje, że nie ma on możliwości natychmiastowego

poprawienia błędów, a co za tym idzie – nieprawidłowości mogą zostać utrwalone i powielane.

Najlepiej jednak, przynajmniej na początku:

- Nie stawiać ocen za wypowiedzi ustne;
- Nie poprawiać błędów w trakcie wypowiedzi, a notować je i omówić po zakończeniu prezentacji;
- Nagradzać głównie chęć mówienia, a nie poprawność wypowiedzi.

Wspaniale tutaj sprawdza się Ocenianie Kształtujące, które pełni funkcję informacyjną i wspierającą, a nie klasyfikującą w obrębie poziomów osiągnięcia sprawności językowej, czyli ocen wyrażanych cyframi.

Zadanie 3

Wykorzystując elementy Oceniania Kształtującego sformułuj przykładową ocenę wypowiedzi ustnej ucznia.

Zastosowanie narzędzi TIK podczas uczenia (się) języka obcego

Trudno dzisiaj wyobrazić sobie naukę języka obcego bez komputera. Rozwój technologii informacyjnych wpłynął także na zmianę tradycyjnego postrzegania roli nauczyciela języka obcego.

Dawniej nauczyciel był głównym źródłem języka. Teraz, dzięki licznym zasobom Internetu, uczeń bez trudu sam odnajdzie treści, które odpowiadają jego potrzebom i zainteresowaniom.

Nauczyciel był także głównym ekspertem od poprawności języka. Teraz edytorzy tekstów sprawdzają pisownię, Wikipedia dostarcza potrzebnych informacji, a Tłumacz Google tłumaczy słowa z każdego języka w ułamku sekundy.

Dziś rolą nauczyciela jest umożliwienie uczniowi dokonania wyboru właściwych narzędzi i przygotowanie go do świadomego i przemyślanego korzystania z różnych rozwiązań, w sposób najlepiej odpowiadający jego potrzebom.

Bogactwo narzędzi, jakie dają nam w tym obszarze technologie informatyczne, jest ogromne, a samodzielne korzystanie z cyfrowych narzędzi do nauki języka rozwija w uczniach zarówno autonomię, jak i kompetencje informatyczne, a nauczyciel języka obcego zachęcający uczniów do korzystania z TIK w procesie uczenia się, może stać się trenerem technologii informacyjnych.

Opiszę tutaj kilka programów, aplikacji, które ułatwią nauczycielom kreowanie ciekawych i wartościowych materiałów TIK, także w obszarze języków obcych

Prosty sposób tworzenia własnych materiałów dydaktycznych.

Twórz indywidualne ćwiczenia dla swojej klasy.
Testy, łączenie w pary, gry słowne i wiele więcej.

[Utwórz konto, aby rozpocząć tworzenie](#)

Poznaj nasze szablony

Wybierz szablon, aby dowiedzieć się więcej

Pałeczki w pary Przebiegi i karty ćwiczeń. Przebiegi i karty ćwiczeń.	Test Formy testów wielokrotnego wyboru, wyboru poprawnej odpowiedzi, albo krótkiej odpowiedzi.	Ruletka Karty ruletki z ćwiczeniami, np. słownymi.
Sortowanie grup Przebiegi i karty ćwiczeń. Przebiegi i karty ćwiczeń.	Otwórz pudełko Wzrosty i karty ćwiczeń. Wzrosty i karty ćwiczeń.	Znajdź parę Przebiegi i karty ćwiczeń. Przebiegi i karty ćwiczeń.
Porządkowanie Przebiegi i karty ćwiczeń. Przebiegi i karty ćwiczeń.	Brakujące słowo Przebiegi i karty ćwiczeń. Przebiegi i karty ćwiczeń.	Anagram Przebiegi i karty ćwiczeń. Przebiegi i karty ćwiczeń.
Łączenie w pary Przebiegi i karty ćwiczeń. Przebiegi i karty ćwiczeń.	Znajdź słowo Przebiegi i karty ćwiczeń. Przebiegi i karty ćwiczeń.	Wykres z etykietami Przebiegi i karty ćwiczeń. Przebiegi i karty ćwiczeń.
Losowe karty Przebiegi i karty ćwiczeń. Przebiegi i karty ćwiczeń.	Tańcowniczy Przebiegi i karty ćwiczeń. Przebiegi i karty ćwiczeń.	O rasy! Kieraty! Przebiegi i karty ćwiczeń. Przebiegi i karty ćwiczeń.
Przewidywanie Przebiegi i karty ćwiczeń. Przebiegi i karty ćwiczeń.	Labirynt Przebiegi i karty ćwiczeń. Przebiegi i karty ćwiczeń.	Odebranie kart Przebiegi i karty ćwiczeń. Przebiegi i karty ćwiczeń.

[Utwórz konto, aby rozpocząć tworzenie](#)

<https://wordwall.net/>

Portal Wordwall umożliwia zarówno tworzenie ćwiczeń interaktywnych, jak i do wydruku. Większość szablonów jest dostępna w obu wersjach – interaktywnej i do wydruku.

Materiały interaktywne mogą być odtwarzane na dowolnym urządzeniu z dostępem do Internetu, takim jak komputer, tablet, telefon czy tablica interaktywna. Uczniowie mogą w nie grać sami lub pod opieką nauczyciela, zmieniając się w czasie zajęć.

Materiały do wydruku można bezpośrednio wydrukować lub pobrać jako pliki PDF. Mogą być uzupełnieniem ćwiczeń interaktywnych lub stanowić samodzielne ćwiczenia.

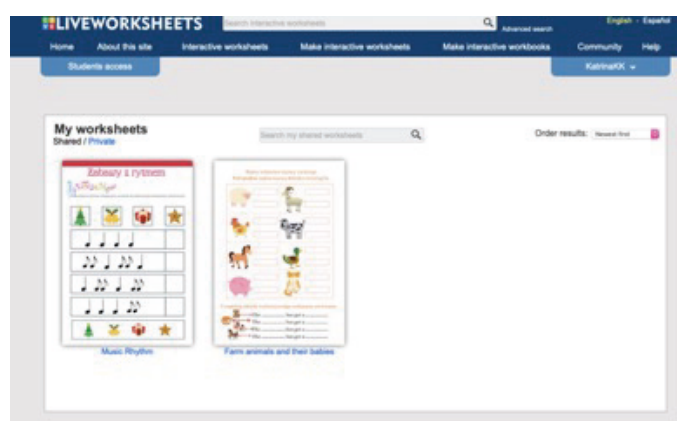
W wersji bezpłatnej program pozwala na przygotowanie 5 własnych zadań oraz daje nielimitowany dostęp do zadań przygotowanych przez inne osoby, które możemy dowolnie wykorzystać do własnych celów.

<https://liveworksheets.com>

Platforma pozwala na przekształcanie formularzy, kart pracy w formacie PDF na materiały interaktywne, które z powodzeniem mogą być wykorzystywane podczas zajęć stacjonarnych – na tablicy multimedialnej, jak i w edukacji zdalnej.

Wszystkie karty mogą być także pobrane na komputer do wydruku.

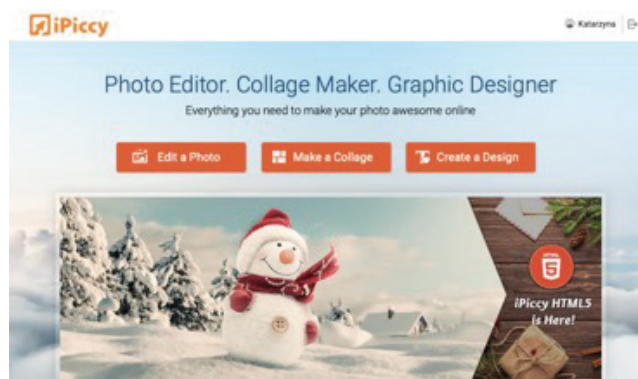
Istnieje możliwość wykorzystania zasobów stworzonych przez innych nauczycieli i umieszczonych w bibliotece.

<https://ipiccy.com>

Kreator on-line, który pozwala na edycję zdjęć, ilustracji, wykonywanie kolaży oraz projektowanie przydatnych podczas zajęć językowych materiałów: kart obrazkowych (flashcards), kart wyrazowych, gier typu bingo, memory itp. Po zakończeniu projektowania gotowe materiały można pobrać na swój komputer i wydrukować.

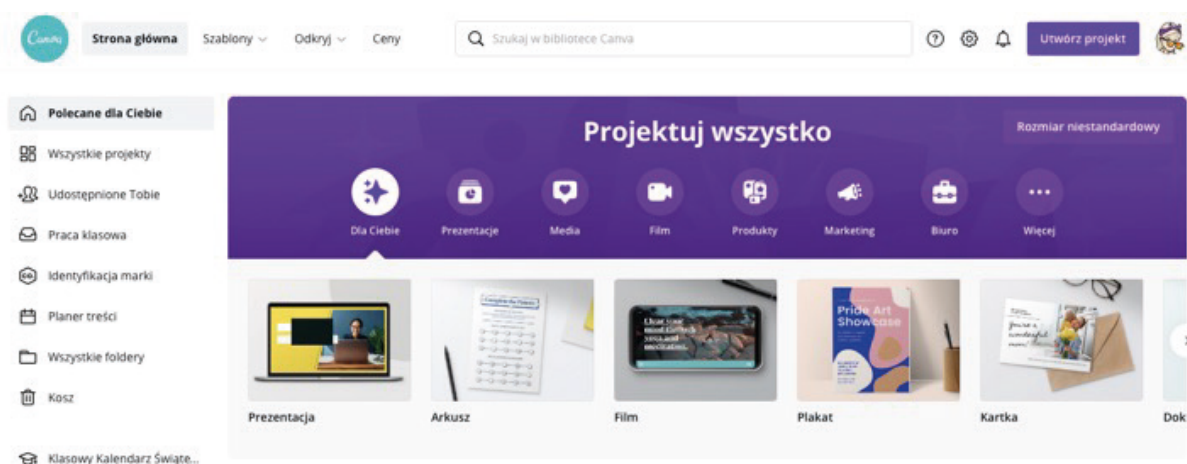

<https://flashcard.online>

Bardzo prosty i intuicyjny w obsłudze kreator kart obrazkowych, czyli flashcards, które później zapisujemy na swym urządzeniu w formacie PDF. Istnieje także możliwość pobrania lub wydrukowania kart z banku już istniejących – wystarczy wpisać w wyszukiwarkę interesujący nas obszar tematyczny.

<https://canva.com>

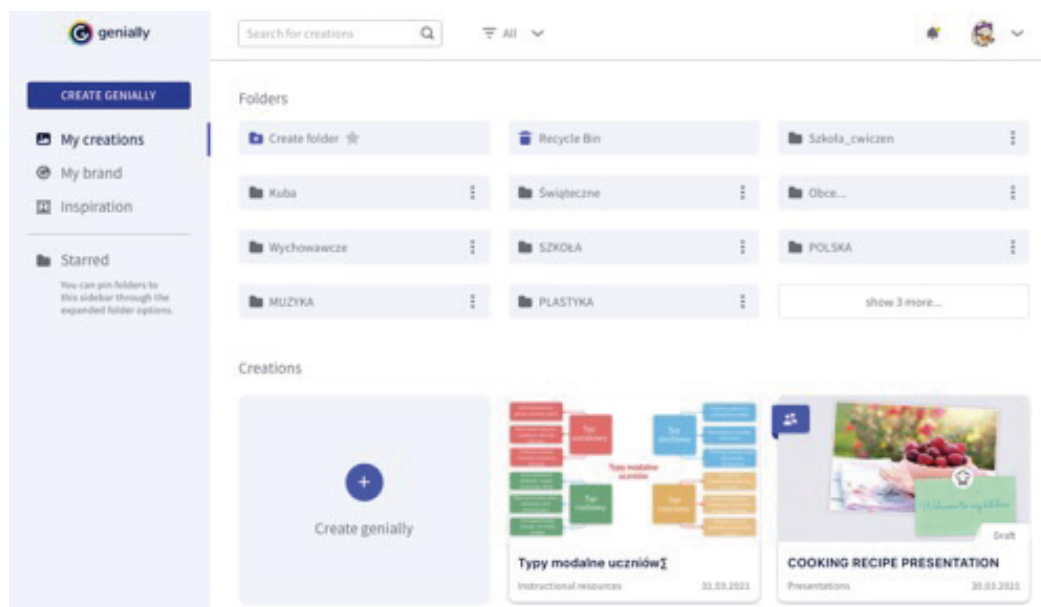

Canva to program pozwalający na tworzenie dowolnych grafik, prezentacji, filmików, arkuszy edukacyjnych, banerów przy pomocy gotowych szablonów. Przygotowany w ten sposób projekt można udostępnić w formie linku lub pobrać na własne urządzenie. Istnieje także możliwość współpracy przy projektach z innymi nauczycielami lub uczniami - wystarczy udostępnić link wybranym grupom osób.

Z Canvy można korzystać bezpłatnie - przy mocno okrojonej liczbie dostępnych grafik, szablonów, elementów lub pokusić się o dostęp do wersji EDU, która przyznawana jest nauczycielom i osobom pracującym w edukacji. Należy jedynie wypełnić aplikację, dołączyć skan dokumentu potwierdzającego zatrudnienie w sektorze szkolnictwa i poczekać na pozytywną decyzję.

<https://app.genially.ly>

Genially to znakomite miejsce do tworzenia prezentacji, prezentacji video, gier, quizów, interaktywnych obrazów, zabaw edukacyjnych, które można udostępniać za pomocą linków (podczas lekcji on-line), lub wykorzystywać jako formę ćwiczeń podczas edukacji stacjonarnej z wykorzystaniem tablicy interaktywnej.

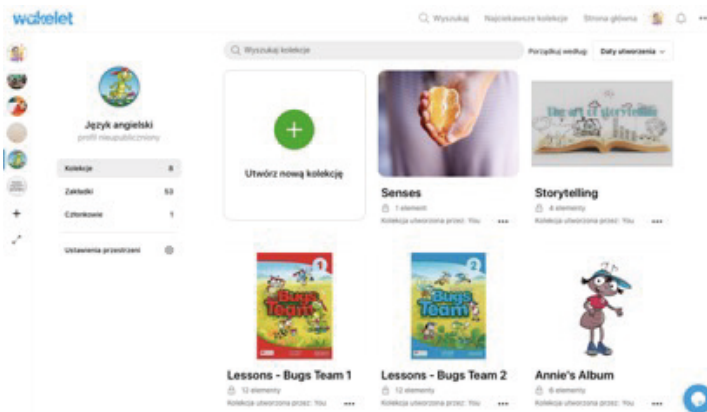
Tworzy się je na bazie istniejących szablonów, których nawet w wersji bezpłatnej jest bardzo dużo.

Niewątpliwą zaletą Genially jest to, iż załączane do tworzonych zasobów lekcyjnych materiały interaktywne - filmiki, quizy i zadania tworzone przy pomocy innych kreatorów - mogą otwierać się bezpośrednio w udostępnianej lekcji, bez konieczności przenoszenia do zewnętrznych stron, aplikacji.

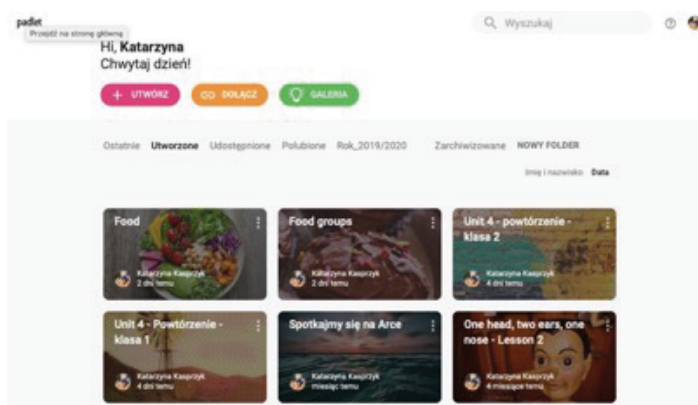

<https://wakelet.com>

Wakelet – to bezpłatna przestrzeń, w której możemy gromadzić wszystkie potrzebne, ważne materiały (nie tylko edukacyjne). Dzieląc się linkiem i udostępniając stworzone przestrzenie – tzw. spaces – można wspólnie edytować i tworzyć dokumenty, zasoby lekcyjne, prezentacje. W przestrzeniach zamieścimy nie tylko dokumenty w formie obrazów i tekstów, ale też filmy, aplikacje, ćwiczenia interaktywne, prezentacje i tym podobne materiały.

<https://padlet.com>

Aplikacja stanowi rodzaj TABLICY, na którą możemy wklejać różnego rodzaju elementy, w tym także cyfrowe. Bardzo przydaje się podczas prowadzenia zajęć on-line, gdyż nauczyciel zamieszcza na niej wszelkie materiały edukacyjne.

W wersji bezpłatnej mamy dostęp do 9 padletów, jednak dokonując właściwego wyboru ich rodzaju, może to wystarczyć na wiele zasobów lekcyjnych.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

<https://vocaroo.com>

Serwis głosowy pozwalający na nagrywanie i zapisywanie na własnym urządzeniu plików głosowych, co dla językowców jest niezwykle przydatną funkcją, zwłaszcza podczas zdalnej edukacji.

<https://iframe-generator.com>

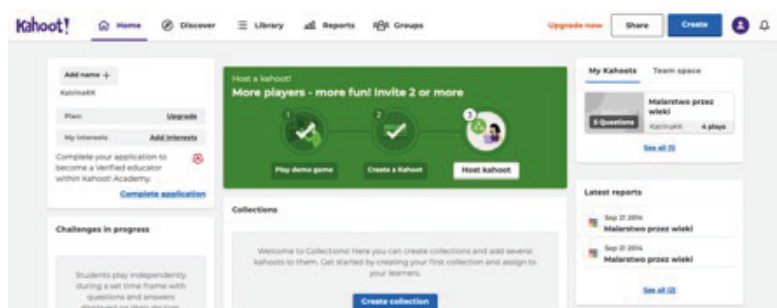
Generator on-line, dzięki któremu zamienimy linki w kody Iframe, które pozwalają na osadzenie wybranych aplikacji w naszych materiałach lekcyjnych, tworzonych np. w Genially.

Ogólnopolski
Operator
Oświaty

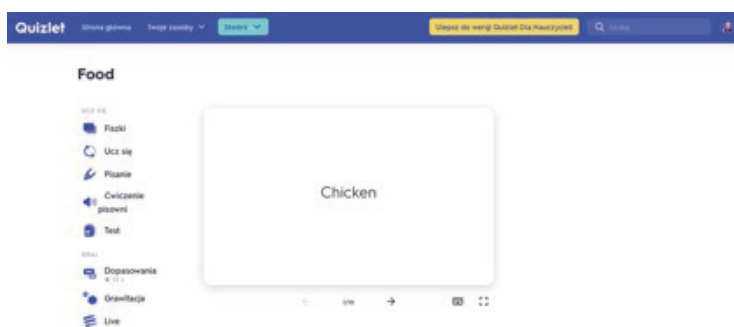
<https://kahoot.com>
<https://kahoot.it>

Kahoot to anglojęzyczna platforma do tworzenia quizów, ankiet lub jumbli (dopasowania odpowiedzi do zagadnień). Jest to narzędzie edukacyjne dające możliwość tworzenia własnych quizów jak i korzystania z już istniejących zasobów.

Po zapisaniu wykreowanego materiału nauczyciel udostępnia uczniom kod dostępu, który pozwala na uczestniczenie w zabawie, grze, ankiecie. Po jej zakończeniu można zaprezentować wyniki oraz sprawdzić, które pytania sprawiły największą trudność.

<https://quizlet.com>

Quizlet to platforma na której nie tylko możemy tworzyć fiszki tematyczne, ale także, bazując na nich, uatrakcyjnić proces uczenia się uczniów – rozpoznawania wzrokowego i słuchowego wyrazów, pisanie oraz czytanie. Można też korzystać z zasobów udostępnionych przez innych nauczycieli.

Zrzuty ekranu – wymienione strony internetowe i aplikacje

Zadanie 4

Załóż konto na platformie Quzlet i zaprojektuj materiał dydaktyczny omawiający wybrane przez Ciebie zagadnienie gramatyczne.

Zastosowanie nowoczesnych technologii do prowadzenia odwróconej lekcji – flipped learning

Metoda ta polega na odwróceniu koncepcji lekcji: uczniowie najpierw w domach zapoznają się z treściami, które poleca im nauczyciel, a w szkole jedynie pogłębiają i utrwalają wiedzę, ćwiczą umiejętności, rozwiązują problemy – oczywiście pod nadzorem nauczyciela. Nowoczesne technologie zdają się wychodzić naprzeciw oczekiwaniom związanym z przygotowaniem i realizacją tego typu zajęć, są nieocenione w fazie udostępniania materiałów, zwłaszcza wszelkiego rodzaju tablice oraz aplikacje do tworzenia ćwiczeń interaktywnych, a także pozwalają podczas realizacji lekcji na weryfikację stopnia opanowania zaleconych treści.

Aby metoda była skuteczna, nauczyciel musi najpierw wyszukać lub przygotować rozmaite materiały dydaktyczne dotyczące wybranego obszaru tematycznego i udostępnić je uczniom w sieci. Mogą to być filmiki, animacje, artykuły, prezentacje, materiały dźwiękowe, ciekawe strony internetowe, aplikacje itp.

Uczniowie, po zapoznaniu się z treściami multimedialnych zasobów, powinni wykonać zleczone notatki, odpowiedzieć na postawione pytania kontrolne, wykonać proste ćwiczenia, aby upewnić się, że są rzetelnie przygotowani do czekającej ich lekcji.

Praca w klasie przebiega najczęściej w grupach zróżnicowanych pod względem indywidualnych możliwości i może przybrać formę tzw. stacji zadaniowych, gdzie każda grupa pracuje we własnym tempie, mając szansę powrotu do materiałów multimedialnych, na przykład poprzez korzystanie z udostępnionych tabletów, lpadów lub prywatnych smartfonów. Nauczyciel podczas lekcji służy każdej grupie jako ekspert, odpowiadając na pytania uczniów, ukierunkowując ich, zachęcając do wysiłku czy wyznaczając kolejne cele.

Stosowanie metody lekcji odwróconej może przynieść wiele dobrego. Uczniowie, zapoznając się z przygotowanymi materiałami dydaktycznymi, mogą je odtwarzać wielokrotnie, aby opanować zawarte w nich treści. Zwiększa się też ich samodzielność i poczucie odpowiedzialności za proces uczenia się – z czasem uczniowie sami zaczynają orientować się, jak i kiedy najlepiej im przychodzi uczenie się, ile powtórek oraz ćwiczeń potrzebują, aby zapamiętać prezentowane treści. Inną zaletą

też metody jest to, że przygotowane przez materiały są dostępne również dla uczniów nieobecnych na lekcji, gdyż otrzymują cały zasób materiału lekcyjnego. Przygotowane w sieci lekcje nie kończą się z wybrzmieniem szkolnego dzwonka, uczniowie mogą do nich wracać przed sprawdzianem lub egzaminem kończącym dany etap nauki. Zyskują też rodzice, którzy mają lepszy wgląd w treści omawiane podczas lekcji – mogą je z dziećmi utrwalać, powtarzać, ćwiczyć.

Jeśli w klasie będziemy mieli do czynienia z uczniami, którzy nie przygotowują się do lekcji (a na pewno tak będzie), należy po rozdzieleniu ich do grup poprosić pozostałych członków o przekazanie najistotniejszych informacji i wiadomości. W takiej sytuacji korzyści odnoszą obie strony: osoba nieprzygotowana zdobywa nowe informacje, a uczący uczniowie utrwalają świeżo opanowaną wiedzę. Jednak nie można doprowadzić do sytuacji, że sytuacja taka będzie się powtarzała, gdyż uczniowie zauważą, że pomimo braku pracy w domu i przygotowania do lekcji, i tak będą mogli uczestniczyć w zajęciach „prowadzeni za rączkę” przez pozostałych, sumiennych uczniów.

Praca z wykorzystaniem metody odwróconej lekcji jest znakomitą alternatywą dla szkolnej rutyny, pozwalającą zaktywizować uczniów i pobudzić ich do podejmowania różnorodnych aktywności, nie tylko związanych z technologiami informatycznymi.

Zadanie 5

Wykorzystując wybrane aplikacje lub platformy przygotuj materiały do zapoznania się uczniów z tematem „My trip to London” oraz zaplanuj stacje dydaktyczne do realizacji w szkole, w oparciu o treści, które uczniowie opanowali w domu.

WebQuest metodą wykorzystywaną we wszechstronnej edukacji językowej w klasach 4 - 8

Metoda WebQuest'u jest odmianą metody projektu. Jest jedną z metod aktywizujących uczniów do działania, do samodzielnej pracy, podczas której kształtowane są takie umiejętności, jak: komunikowanie się z innymi, współpraca w grupie, negocjowanie, poszukiwanie informacji na określony temat, analizowanie i selekcjonowanie ich pod kątem wykonywanego zadania. Każda z tych metod pobudza twórcze myślenie oraz kreatywność ucznia. Zadania WebQuestu mogą odnosić się do treści jednego przedmiotu lub mieć charakter interdyscyplinarny, obejmować jedną lub kilka jednostek lekcyjnych, bądź trwać dłużej, nawet kilka tygodni.

WebQuest:

- wykorzystuje technologię informacyjną;
- ukierunkowuje uczniów na pracę badawczą;
- sprzyja indywidualizacji;
- pozwala uczniom na pracę we własnym tempie;
- pobudza kreatywność i rozwija twórcze myślenie;
- stymuluje aktywność i współpracę grupową;
- daje możliwość pełnienia różnorodnych ról w grupie;
- jest wizualną formą nauki;
- pozwala na wytwarzanie wiedzy przez ucznia.

WebQuest może mieć zastosowanie:

- w pracy indywidualnej i zespołowej;
- w kształceniu stacjonarnym i na odległość, jako forma samokształcenia.

Opis struktury WebQuest'u (Wojtuś, Michalak: publikacje ŁCDNiKP)

Zadanie 6

Zaplanuj i przedstaw w dowolnej formie interdyscyplinarne zajęcia realizowane metodą WebQuest'u, oparte o edukację językową.

Podsumowanie

Każdy uczeń jest indywidualnością. Jeśli chodzi o edukację językową - różnią się między sobą poziomem i strukturą zdolności oraz rodzajem osobowości i poziomem motywacji do nauki języka obcego (Sabańska-Jędrych, Karpeta-Peć, Torenc: 2013), a nauczyciel rozpoczynając pracę z uczniami powinien znać ich potrzeby, zainteresowania i preferencje co do sposobów uczenia się. Na tym etapie ważne są także motywy uczenia się języka obcego oraz przyczyny problemów z osiągnięciem założonych celów.

Zadaniem nauczyciela jest zapewnić wszystkim uczniom optymalne warunki do wszechstronnego rozwoju, a może to uczynić wykorzystując swoją wiedzę i kompetencje, prezentując postawę otwartości i kreatywności, tak organizując proces edukacyjny, aby każdy uczeń – ten uzdolniony językowo i ten poszukujący wsparcia i pomocy, czuł się bezpiecznie i komfortowo, nawet wobec nowych i nieznanych wyzwań.

Bibliografia

Bretzing, B.H., Kulhavy, R.W. (1979). *Notetaking and depth of processing*. „Contemporary Educational Psychology” nr 4.

Harmer, J. (2003). *The Practice of English Language Teaching*. Harlow: Pearson Education Limited.

Janicki, B. (2016). *Lekcja odwrócona*. TRENDY nr 4

Komorowska, H. (2009). *Metodyka nauczania języków obcych*. Warszawa: Fraszka Edukacyjna

Kompetencje kluczowe w procesie uczenia się przez całe życie. Załącznik do wniosku dotyczącego zalecenia Rady w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie. (2018). Bruksela

Oxford, R.L. (1990). *Language Learning Strategies: What Every Teacher Should Know*. Boston: Heinle & Heinle.

Redlarska, Z. (2013). *Świadomość i ekspresja kulturalna*. [W:] *Rozwijanie kompetencji kluczowych uczniów w procesie edukacji wczesnoszkolnej*. (red. Uszyńska-Jarmoc, J., Dudel, B., Głowska-Sołdatow, M.). Kraków-Białystok: Oficyna Wydawnicza „Impuls”.

Sobańska-Jędrych, J. Karpeta-Peć, B. Torenc, M. (2013). *Rozwijanie zdolności językowych na lekcji języka obcego*. Warszawa: Ośrodek Rozwoju Edukacji

Trendak, O. (2013). *Trening strategiczny w klasie obcojęzycznej*. Łódź: Uniwersytet Łódzki.

Uszyńska-Jarmoc, J., Bilewicz, M. (2015). *Kompetencje kluczowe dzieci i młodzieży. Teoria i badania*. Warszawa: Wydawnictwo Akademickie „Żak”.

Wojtuś, D. Michalak, M. *Poradnik dla nauczyciela. WebQuest – jak to się robi?* Publikacje ŁCDNiKP.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Materiały szkoleniowe „Z JĘZYKIEM OBCYM AROUND THE... SCHOOL” DOSKONALENIE ZDOLNOŚCI JĘZYKOWYCH W KLASACH 4 - 8 SZKOŁY PODSTAWOWEJ są autorskim opracowaniem mgr Katarzyny Kasprzyk - nauczyciel Szkoły Podstawowej nr 130 w Łodzi, przygotowanym na potrzeby projektu „Architekci wiedzy” - szkoła ćwiczeń w Łodzi”, nr POWR.02.10.00-00-3034/20

**Ogólnopolski
Operator
Oświaty**